

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในการปลูกพืชของเกษตรกรในอดีตเป็นการปลูกพืชเพื่อใช้บริโภคในครัวเรือนเป็นส่วนใหญ่ หากเหลือก็จะนำไปแจกจ่ายให้ญาติพี่น้อง เป็นการเกษตรที่มุ่งเน้นแบบพออยู่พอกิน ต่อมาเมื่อมีประชากรโลกเพิ่มมากขึ้น ความมุ่งเน้นของเกษตรกรเปลี่ยนไป จากการปลูกเพื่อบริโภคมาเป็นเพื่อจำหน่าย

มะเขือม่วงญี่ปุ่นเป็นพืชชนิดหนึ่งที่สามารถปลูกได้ดีในพื้นที่ทางภาคเหนือ ของประเทศไทย ภาคเหนือตอนบนปลูกได้ดีในจังหวัด เชียงใหม่ แพร่ น่าน ลำพูน ลำปาง พะเยา และภาคเหนือตอนล่างได้แก่ จังหวัด อุตรดิตถ์ พิษณุโลก สุโขทัย โดยส่วนใหญ่แล้วจะมีบริษัทฯ เข้าไปเพื่อทำการส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่เพื่อทำการปลูกพืชชนิดนี้ ผู้ผลิตได้นำพืชชนิดนี้มาแปรรูปโดยการแช่แข็งและส่งออกไปยังประเทศญี่ปุ่น¹ จากสถิติของกรมเศรษฐกิจ การพาณิชย์ จะเห็นว่า ผักสดแช่แข็งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542- พ.ศ.2544 ได้เพิ่มจาก 3,708.30 ล้านบาท เป็น 3,649.20 ล้านบาท และ 4,579.30 ล้านบาท ตามลำดับ โดยมะเขือม่วงญี่ปุ่นเป็นพืชชนิดหนึ่งที่รวมอยู่ในผักสดแช่แข็ง และเมื่อเปรียบเทียบมูลค่ารวมของสินค้าทางการเกษตรที่ส่งออกแล้ว มีมูลค่าการส่งออกไม่ถึงร้อยละ 1 แสดงให้เห็นว่าปลูกพืชกลุ่มนี้ยังมีน้อยเนื่องจากเกษตรกรยังขาดข้อมูลต่าง ๆ ในการตัดสินใจลงทุน เช่น ข้อมูลต้นทุน และ ผลตอบแทนจากการปลูกพืชมะเขือม่วงญี่ปุ่น ส่งผลให้การปลูกพืชชนิดนี้ในเชิงธุรกิจยังไม่พัฒนาไปเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากสินค้าส่งออก ผักสดแช่แข็ง แสดงรายปีเปรียบเทียบ กับสินค้าเกษตรส่งออกรวม

¹ [http:// www.moc.go.th / thai / dbe / stat](http://www.moc.go.th/thai/dbe/stat)

ตารางที่ 1 - 1 แสดงสินค้าเกษตรส่งออกรวมและยอดสินค้าส่งออกผักสดแช่แข็ง ปี พ.ศ.

2542 - 2544

ปี พ.ศ.	หน่วย : ล้านบาท			
	สินค้าเกษตร	ร้อยละ	ผักสดแช่แข็ง	ร้อยละ
2542	2,214,248.70	100	3,708.30	0.17
2543	2,768,064.80	100	3,649.20	0.13
2544	2,893,176.60	100	4,579.30	0.16
รวม	7,875,490.10	100	11,936.80	0.15

ด้วยเหตุนี้ ผู้ทำการศึกษาจึงสนใจทำการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น ทั้งด้านต้นทุน และผลตอบแทน ในการปลูกพืชมะเขือม่วงญี่ปุ่น ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นมาใช้ในการบริหาร และการตัดสินใจลงทุน เพื่อเป็นข้อมูลแก่เจ้าของกิจการและผู้สนใจ ในธุรกิจปลูกพืชมะเขือม่วงญี่ปุ่นเพื่อนำรายได้เข้าประเทศต่อไป

5. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาด้านต้นทุน และผลตอบแทนการปลูกพืชมะเขือม่วงญี่ปุ่นของโครงการส่งเสริมบริษัทสันติภาพ เทรดดิ้ง จำกัด ในเขตภาคเหนือ

6. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระนี้จะใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปลูกพืชมะเขือม่วงญี่ปุ่น กับ บริษัท สันติภาพ เทรดดิ้ง จำกัด เนื่องจากปัจจุบันเป็นบริษัทฯ ที่ทำการส่งเสริมการปลูกพืชชนิดนี้เป็นอันดับ 1 และกระจายพื้นที่การส่งเสริมเกือบจะทุกพื้นที่ที่มีการปลูกพืชชนิดนี้และมีเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจำนวนมาก โดย การศึกษาจะสุ่มจากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการกับบริษัทฯ จำนวน 4,498 ราย แยกออกเป็นจังหวัด ๆ ละ 1 กลุ่ม และสุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรกลุ่มละร้อยละ 10 โดยนำรายชื่อเกษตรกรมาจัดเรียงชื่อ ตาม อักษร ก-ฮ แล้วสุ่มนับไปที่ละ 5 จนครบร้อยละ 10 ตามจำนวนรายชื่อที่ต้องการ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และศึกษาด้านการลงทุน ต้นทุนและผลตอบแทน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินธุรกิจ

ตารางที่ 1 - 2 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามจังหวัด

จังหวัด	จำนวนประชากรทั้งหมด (ประชากร)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 10 ของประชากร)
ภาคเหนือตอนบน		
เชียงใหม่	86	9
เชียงราย	960	96
ลำปาง	161	16
ลำพูน	275	28
แพร่	274	27
น่าน	977	98
พะเยา	157	16
แม่ฮ่องสอน	14	1
รวม	2,904	291
ภาคเหนือตอนล่าง		
พิษณุโลก	558	56
อุตรดิตถ์	424	42
สุโขทัย	612	61
รวม	1,594	159
รวมทั้งหมด	4,498	450

6.1. วิธีการศึกษา

6.1.1 ข้อมูลแหล่งปฐมภูมิ (Primary Data)

โดยใช้แบบสอบถามข้อมูลด้านการลงทุน ต้นทุนและผลตอบแทนจากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง

6.1.2 ข้อมูลแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Data)

ศึกษาจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ข้อมูลทางวิชาการ หนังสือ วารสาร รายงานและข้อมูลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.2. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.2.1. วิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนการปลูกพืชมะเขือม่วงญี่ปุ่น โดยพิจารณาตามประเภทของต้นทุน รายจ่าย

6.2.2. วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน โดยการหามูลค่าโครงการ โดยใช้มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value) อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ Internal Rate of Return ระยะเวลาในการคืนทุน (Payback Period) จุดคุ้มทุน (Break Even Point)

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

7.1. ทำให้ทราบต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกพืชมะเขือม่วงญี่ปุ่น

7.2. ทำให้ทราบขั้นตอนการปลูกพืชมะเขือม่วงญี่ปุ่นเชิงธุรกิจ ปัญหาและอุปสรรคตลอดจนวิธีแก้ปัญหาในการปลูกพืชมะเขือม่วงญี่ปุ่น

8. นิยามคำศัพท์

มะเขือม่วงญี่ปุ่น หมายถึง มะเขือม่วงที่นำสายพันธุ์จากประเทศญี่ปุ่นเพื่อนำเข้ามาเพาะปลูกในประเทศไทย

ต้นทุน หมายถึง ต้นทุนในการปลูกพืชมะเขือม่วงญี่ปุ่น ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการลงทุน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นแบบมีพันธสัญญากับบริษัท สันติภาพเทรดดิ้ง จำกัด

ภาคเอกชน หมายถึง บริษัทสันติภาพเทรดดิ้ง จำกัด

โครงการ หมายถึง โครงการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นแบบมีพันธสัญญา ของบริษัท สันติภาพเทรดดิ้ง จำกัด